

РЕШЕНИЕ

№ 34381

гр. София, 21.10.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 75 състав, в
публично заседание на 13.10.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Геновева Йончева

при участието на секретаря Наталия Дринова, като разгледа дело номер **8438** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс (АПК), във връзка с чл. 118, ал. 1 от Кодекса за социално подпомагане (КСО).
Образувано е по жалба на А. Ю. Р. срещу Решение № 1040-21-465 от 24.07.2025 г. на директора на Териториално поделение (ТП) на Националния осигурителен институт (НОИ) – С.-град, с което е отхвърлена жалбата срещу Разпореждане № РВ-3-21-02008035 от 23.06.2025 г. за възстановяване на получено от жалбоподателя, в нарушение на чл. 46, ал. 3 от КСО, парично обезщетение поради общо заболяване за периода от 12.02.2024 г. до 16.02.2024 г., в размер на 609,94 лв., от които 519,03 лева – главница и 90,91 лева – лихва.
В жалбата се излагат доводи за незаконосъобразност на оспореното решение и потвърденото с него разпореждане поради неправилно приложение на материалния закон. Жалбоподателят акцентира, че се касае за допусната счетоводна (техническа) грешка. Подчертава, че сумата е реално изплатена на осигурено лице (самотен родител) за грижи за болно дете, като през периода не е осъществявана трудова дейност или дейност по свободна професия. Моли да се вземе предвид маловажността на административното нарушение съгласно чл. 28 от ЗАНН, чието неприлагане в обжалваното решение намира за аргументирано. Посочва, че не е налице ощетяване на бюджета. Претендира отмяна на решението и на потвърденото с него разпореждане. Ответникът – директорът на ТП на НОИ – С. град, чрез процесуалния си представител юрк. В., изразява становище за неоснователност на жалбата по подробно изложени в писмена защита съображения. Моли съда да постанови решение, с което да отхвърли жалбата. Претендира юрисконсултско възнаграждение.
Административен съд – София-град, III отделение, 75 състав, намира жалбата за процесуално

допустима, като разгледана по същество, същата е неоснователна.

Страните не спорят по фактите.

От приложените по преписката доказателства се установява, че на 04.01.2024 г., на основание чл. 219, ал. 2, чл. 221, т. 4 и т. 5 и чл. 244, ал. 7 от Търговския закон (ТЗ), чл. 29, ал. 1 и чл. 30, ал. 4 от Устава на „Национална електрическа компания“ (НЕК) ЕАД и Протокол № 96/28.12.2023 г. на Съвета на директорите на „Български енергиен холдинг“ ЕАД, между НЕК ЕАД и А. Ю. Р. е сключен договор за възлагане на управлението на неизпълнителен член на Съвета на директорите на еднолично акционерно дружество с едностепенна система на управление. От извършената на основание чл. 23, ал. 6 от Закона за търговския регистър и регистъра на Ю. (ЗТРРЮЛНЦ) служебна справка по партидата на НЕК ЕАД в търговския регистър и регистъра на Ю. се установява, че жалбоподателят е вписан като член на Съвета на директорите на посоченото търговско дружество на същата дата – 04.01.2024 г.

Установява се също, че през м. февруари А. Ю. Р. упражнява дейност като адвокат и като такъв е „самоосигуряващо се лице“ по смисъла на § 1, т. 2 от ДР на Наредба № Н-13 от 17.12.2019 г. за съдържанието, сроковете, начина и реда за подаване и съхранение на данни от работодателите, осигурителите за осигурените при тях лица, както и от самоосигуряващите се лица. В качеството си на самоосигуряващо се лице А. Ю. Р. с ЕГН [ЕГН] е представил в ТП на НОИ – С. град удостоверение (Приложение № 9 към чл. 8, ал. 1 и чл. 11, ал. 1 от Наредбата за паричните обезщетения и помощи от държавното осигуряване (НПОИДОО)) към болничен лист (БЛ) № Е. от 12.02.2024 г. с период на временна неработоспособност, определен с БЛ от 12.02.2024 г. до 16.02.2024 г. включително. В данните, подадени от осигурителя по реда на чл. 5, ал. 4 от КСО за февруари 2024 г. за лицето, са отразени: 16 отработени дни; 5 дни с право на парично обезщетение по чл. 40, ал. 1 от КСО.

Видно от представената справка за изплатени обезщетения по ДОО, на А. Ю. Р. е изплатено парично обезщетение, както следва: по БЛ № Е. от 12.02.2024 г. – за 5 работни дни от февруари 2024 г., в размер на 519,03 лв.

Няма спор, че жалбоподателят не е представил екземпляр от описания по-горе болничен лист пред втория осигурител – НЕК ЕАД, което обстоятелство е потвърдено от справка в Електронния регистър на болничните листове, според която за А. Ю. Р. с ЕГН [ЕГН] за периода от 12.02.2024 г. до 16.02.2024 г. вкл. няма приет и представен болничен лист от НЕК ЕАД. Според представена ведомост на дружеството за февруари 2024 г. лицето има „пълнен отработен месец“, без дни във временна неработоспособност. Съответно с фиш за м. февруари 2024 г. на А. Ю. Р. е било начислено възнаграждение по сключения договор за управление в брутен размер от 5598,00 лева за 21 работни дни, сума за „храна“ от 483,00 лв. за 21 работни дни и сума за „рехабилитация“ от 450,00 лв. Сумите по фиша са изплатено на жалбоподателя по банков път.

При тези данни ръководителят на контрола по разходите на ДОО е счел, че в нарушение на чл. 46, ал. 3 от КСО на А. Ю. Р. неоснователно е изплатено парично обезщетение за временна неработоспособност (придружаване и гледане на дете до 18-годишна възраст). На основание чл. 114, ал. 1 и 3 от КСО е издадено Разпореждане № РВ-3-21-02008035/23.06.2025 г., с което е наредено на А. Ю. Р. да възстанови недобросъвестно полученото парично обезщетение в общ размер на 609,94 лв., от които 519,03 лв. – главница и 90,91 лв. – дължима лихва за периода от 12.02.2024 г. до 16.02.2024 г. вкл.

Горепосоченото разпореждане е обжалвано и потвърдено с Решение № 1040-21-465 от 24.07.2025 г. на директора на ТП на НОИ-С. град, връчено чрез ССЕВ на 28.07.2025 г. (л. 9) Жалбата срещу него е депозирана на 11.08.2025 г.

При така установената фактическа обстановка съдът намира от правна страна следното:

Съгласно чл. 117, ал. 1, т. 2, буква „д“ от КСО, разпорежданията за възстановяване на неоснователно получени плащания по държавното обществено осигуряване по чл. 98, ал. 2 и чл. 114, ал. 3 и 4, за прихващане по чл. 114, ал. 5 и за възстановяване по чл. 115, ал. 2 се обжалват пред ръководителя на съответното териториално поделение (ТП) на НОИ. По силата на чл. 117, ал. 3 от КСО, ръководителят на териториалното поделение се произнася по жалбите или исканията с мотивирано решение в едномесечен срок от получаването им.

Предвид тази нормативна уредба и приложените по делото Заповеди № 1015-21-22 от 19.01.2024 г., № 1896 от 30.06.2025 г. и № 19609 от 07.07.2025 г., съдът намира, че оспореното Решение № 1040-21-465/24.07.2025 г. е издадено от компетентен орган – директорът на ТП на НОИ – С.-град в условията на валидно учреденото заместване от В. Р. – директор на дирекция „Пенсии“ в ТП на НОИ – С.-град.

Идентичен извод следва и по отношение на потвърденото с него Разпореждане № РВ-3-21-02008035/23.06.2025 г. Съгласно чл. 114, ал. 3 от КСО за възстановяване на сумите по ал. 1 и 2 длъжностното лице, на което е възложено ръководството на контрола по разходите на държавното обществено осигуряване в съответното териториално поделение на Националния осигурителен институт, или друго длъжностно лице, определено от ръководителя на поделението, издава разпореждане, което подлежи на доброволно изпълнение в 14-дневен срок от връчването му. Процесното разпореждане е издадено от Д. Я. - 3. – началник на отдел „Контрол по разходите на ДОО“, надлежно оправомощена със Заповед № Ц1015-21-108/21.10.2020 г. на директора на ТП на НОИ – С.-град (л. 12).

Оспореното решение, както и потвърденото с него разпореждане, отговарят на изискванията на чл. 117, ал. 3 от КСО и чл. 59, ал. 2 от АПК. Противно на оплакването в жалбата, решението на директора на ТП на НОИ е подробно мотивирано, като в него са изложени ясни и конкретни правни и фактически основания за издаването му.

Не се констатира нарушение на административнопроизводствените правила, а такива не се и твърдят от жалбоподателя.

Съобразно насрещните тези и възражения на страните, съдът намира, че спорът в случая е по приложението на материалния закон и по-конкретно по съдържанието на понятието „трудова дейност“ по смисъла на чл. 46, ал. 3 от КСО. Според тази разпоредба парично обезщетение за временна неработоспособност и за бременност и раждане не се изплаща на лица, упражняващи трудова дейност, която е основание за осигуряване за общо заболяване и майчинство през периодите, за които са издадени актове от здравните органи. Целта на тази разпоредба е да се предотврати двойното компенсиране – едновременно получаване на възнаграждение и парично обезщетение от Държавното обществено осигуряване (ДОО) за един и същ период на временна неработоспособност.

За да обоснове неприложимост на посочената разпоредба, жалбоподателят излага доводи, отричащи трудовият характер на правоотношението си с НЕК ЕАД. Тези доводи са неоснователни.

Понятието „трудова дейност“ по смисъла на чл. 46, ал. 3 от КСО не се изчерпва само с престирането на работна сила срещу възнаграждение по силата на трудово правоотношение, а включва всяка дейност, която е основание за задължително осигуряване за общо заболяване и майчинство. Съгласно чл. 4, ал. 1, т. 7 от КСО, членовете на съвета на директорите, работещи по договор за управление и контрол (ДУК), са задължително осигурени за този риск, приравнени на работниците по трудов договор. Следователно, дейността по ДУК е равнозначна на "трудова дейност" за целите на КСО.

Според чл. 40, ал. 1 от КСО осигурените лица за общо заболяване и майчинство имат право на

парично обезщетение вместо възнаграждение за времето на отпуск поради временна неработоспособност и при трудоустрояване, ако имат най-малко 6 месеца осигурителен стаж като осигурени за този риск. От този текст следва, че паричното обезщетение по чл. 40, ал. 1 от КСО има изрично заместим характер – дължи се „вместо възнаграждение“. Т.е. с изплащаните от НОИ парични обезщетения се цели осигурените лица да бъдат компенсирани за времето, през което поради временната си неработоспособност не получават доходи от осъществяваната от тях трудова дейност, независимо от конкретния източник, от който произтича задължението за нейното изпълнение – трудов договор или договор за управление и контрол, както е в случая. Именно поради заместимия характер на паричното обезщетение не е допустимо осигуреният да получава едновременно, за един и същ период, както възнаграждение за трудовата си дейност, така и парично обезщетение за временна неработоспособност.

Освен това, състоянието на неработоспособност е обективно, единно и се отнася до лицето, а не само до едно от неговите осигурителни правоотношения. В тази насока не е възможно състоянието на временна неработоспособност да съществува по отношение на единия осигурител, а по отношение на другия то да не е налице. Посоченото намира подкрепа в разпоредбите на чл. 8, ал. 1 и чл. 9, ал. 2 от Наредбата за медицинската експертиза (НМЕ), които изискват издаване на екземпляр от болничния лист за всеки осигурител, доказвайки, че неработоспособността се зачита спрямо всички дейности, които са основание за осигуряване.

За конкретния случай няма спор, че БЛ № Е. от 12.02.2024 г. е издаден само в един екземпляр, който е представен от жалбоподателя като самоосигуряващо се лице. При тези данни, тъй като жалбоподателят е получил пълно възнаграждение по договора за управление с НЕК ЕАД за периода на временната неработоспособност, обезщетението се явява недължимо платено по аргумент от чл. 40, ал. 1 КСО. Фактът на получаване на възнаграждението е съществен и доказва липсата на загуба на доход. Следователно, обстоятелството дали жалбоподателят фактически е изпълнявал задълженията си по договора (участвал е в заседания на Съвета на директорите, подписвал е дружествени документи, бил е в командировка и т.н.) е ирелевантно за осигурителното правоотношение, а единствено би имало значение в отношенията му с търговското дружество.

По отношение на възстановяването на сумите, налице е недобросъвестност по смисъла на чл. 114, ал. 1 от КСО. Недобросъвестността се свързва със знание или задължение за знание на обективните факти, които са пречка за получаване на плащането. В случая, жалбоподателят безспорно е бил наясно, че за периода на временната неработоспособност е получил по банковата си сметка възнаграждение за изпълняваната от него длъжност „член на съвета на директорите“ на НЕК ЕАД. Неправилното правно тълкуване на понятието „трудова дейност“ и субективната му увереност, че дейността по договора за управление е изключена, не могат да обосноват добросъвестност на жалбоподателя. Добросъвестността е свързана с незнание на конкретни обективно съществуващи обстоятелства (такъв би бил случаят, ако жалбоподателят не знаеше, че такова правоотношение между него и НЕК ЕАД въобще съществува и че по силата на същото през процесния период е получил възнаграждение), а не с правната им оценка, т.к. незнанието на закона не извинява никого.

Тезата на жалбоподателя за маловажност на случая и връзката, която се прави с чл. 28 ЗАНН, е правно неиздържана и не съдържа релевантни доводи, дискредитиращи правомерността на санкционираното по реда на чл. 114, ал. 3 от КСО недобросъвестно получаване на суми от ДОО. Следва да се отбележи, че разпоредбата на чл. 28 от ЗАНН е приложима единствено в административно-наказателното производство, каквото процесното по КСО не е.

Неоснователно и твърдението, че не е налице ощетяване на бюджета. Ощетяването на бюджета на

ДОО настъпва във всеки случай, в който се извърши плащане на недължима сума по силата на КСО. А дали причина за това е техническа, счетоводна или друга грешка, е без значение за законосъобразността на актовете на осигурителните органи.

В обобщение, съдът намира Решение № 1040-21-465 от 24.07.2025 г. и потвърденото с него Разпореждане № РВ-3-21-02008035 от 23.06.2025 г. за законосъобразно издадени, а депозираната срещу тях жалба за неоснователна и като такава следва да се отхвърли.

С оглед изхода на делото и на основание чл. 143, ал. 3 от АПК, в полза на НОИ следва да бъде присъдено своевременно заявеното от процесуалния представител на ответника юрисконсултско възнаграждение, чийто размер, с оглед липсата на правна и фактическа сложност на спора, съгласно чл. 37 от Закона за правната помощ, съдът определя в размер на 100 лева съгласно чл. 24, изр. второ от Наредбата за заплащането на правната помощ.

Делото, по своя предмет, попада в обхвата на чл. 117, ал. 1, т. 2, б. „д“ във връзка с чл. 114, ал. 3 от КСО, като с оспореното разпореждане е наредено възстановяването на сума в общ размер от 609,94 лева, която е под предвидената в чл. 119 от КСО граница от 1000 лева, поради което настоящото решение не подлежи на касационно обжалване.

Така мотивиран и на основание чл. 172, ал. 2 от АПК, Административен съд – София-град, III отделение, 75 състав

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на А. Ю. Р. срещу Решение № 1040-21-465 от 24.07.2025 г. на директора на Териториално поделение на Националния осигурителен институт – С.-град, с което е оставена без уважение жалбата срещу Разпореждане № РВ-3-21-02008035/23.06.2025 г. на ръководителя на контрола по разходите на държавното обществено осигуряване при ТП на НОИ – С. град.

ОСЪЖДА А. Ю. Р. да заплати на Националния осигурителен институт юрисконсултско възнаграждение за настоящата инстанция в размер на 100,00 (сто) лева.

Решението не подлежи на обжалване.

Съдия: